

Posudek bakalářské práce

Práce s přirozeným číslem v mateřské škole

Lucie Marešová
Učitelství pro MŠ

Při nástupu dítěte do základní školy se předpokládá, že má základní představy o pojmu číslo a zvládá hlavní úkoly numerace při práci s několika počátečními čísly číselné řady. Z tohoto pohledu je práce dobře zaměřena na práci s předškoláky v mateřské škole. Autorce dané téma umožnilo propojit výsledky experimentu provedeného v době pedagogické praxe s poznatky získanými v průběhu vysokoškolského studia a se zpracováním problematiky v odborné literatuře.

Bakalářská práce je vyváženě rozdělena na tři části – teoretickou, metodologickou a experimentální. V teoretické části se autorka nejprve stručně zmiňuje o historickém vývoji číselných oborů a pojetí čísel. Podrobněji se pak zabývá kognitivním vývojem předškolního dítěte obecně, přičemž vhodně akcentuje charakteristiky dítěte tohoto věku, které ovlivňují vytváření číselných představ. Následující kapitola je věnována samotnému procesu vytváření představ o přirozeném čísle z hlediska jeho jednotlivých etap. Teoretická část je přehledně členěná a logicky komponovaná, autorka dokáže vystihovat hlavní myšlenky různých autorů. Postrádám však jasnější vymezení cíle práce – v úvodu autorka popisuje pouze téma práce a důvody jeho volby, ale konkrétní cíl práce uvádí až v samotném jejím závěru. Oceňuji snahu o popis rozdílu mezi číslem a číslicí, ale rozdíl není jasně vymezen, protože pojem číslo vyplývá až z následujících kapitol.

Metodologická část je uvedena podrobnou formulací cíle experimentu formou dílčích cílů. K dosažení těchto cílů autorka navrhla šest aktivit, které děti prováděly individuálně pod jejím vedením. Kladně hodnotím propojení úkolů s aktuálním tématem (podzim), detailní promyšlení podmínek a scénáře experimentálních činností, formu hodnocení i přípravu pomůcek. Předem je promyšlen způsob rozhovoru s dětmi při zadávání úkolů i v případě výskytu chyb při jejich provádění. Rozhovor vždy vyznívá pozitivně. Z celého experimentu je cítit pěkný přístup k dětem, ať se jedná o vhodnou motivaci, přiměřenou pomoc, či pozitivní hodnocení výsledku činnosti. I když není dítě úspěšné, je úkol dořešen společně s experimentátorkou a vše se odehrává v klidné povzbuzující atmosféře.

Vlastní experiment proběhl se skupinou deseti předškolních dětí ve věku 5 – 6 let (6 dívek a 4 chlapci) v mateřské škole, ve které byla autorka na třítydenní praxi. Stručně je popsáno prostředí a zaměření mateřské školy a jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých dětí zaměřené především na stupeň jejich zralosti z hlediska kognitivního a sociálního vývoje a z hlediska rozvoje řeči. Průběh experimentu je slovně popsán, jeho výsledky jsou pro každý úkol přehledně zachyceny v tabulkách. Autorka uvádí řešení u každého dítěte a v textu se zaměřuje na chyby, které se vyskytly u jednotlivců i v celé skupině. Uvádí úspěšnost či neúspěšnost splnění úkolu podle předem stanovených kritérií. Oceňuji, jak autorka sleduje činnosti jednotlivých dětí a dokáže analyzovat jejich řešitelské strategie.

V závěrečném vyhodnocení lze v uvedených tabulkách sledovat obtížnost jednotlivých úkolů i výsledky jednotlivých dětí. I když úspěšnost řešení úkolů v dané skupině je vysoká, lze z experimentu vyvodit určité problémy, na které by měla autorka reagovat a navrhnout, jakým způsobem by je měla učitelka v mateřské škole řešit či jak jim předcházet.

Text je doplněn vlastními fotografiemi, v příloze jsou zařazeny pracovní listy a ukázky práce dětí. Příložený souhlas rodičů i s jejich podpisy nepovažuji za vhodné.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. Dále uvádím několik komentářů a otázky, k nimž by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- s. 25 – Z čeho autorka vycházela při stanovení kritérií správnosti plnění úkolu? Nebylo by lepší více diferencovat (všechno správně, s jednou chybou, ...)?
- s. 28 – V charakteristice Matýska je již uvedeno to, co je předmětem výzkumu („Umí počítat pouze od 1 do 3, poté již číselnou řadu nezná.“). U ostatních dětí žádná informace o úrovni matematických znalostí není.
- s. 31 – V zadání úkolu experimentátorka říká „Teď můžeš plody roztřídit.“, ale není uvedeno kritérium třídění. (Z hlediska cíle práce je model dobře zvolený – plody jsou různorodé velikostí, druhem, barvou.)
- s. 43 – Co je příčinou toho, že úkol 1 byl pro děti nejtěžší?
- s. 44 – Není uvedeno, jak děti úkoly hodnotily z hlediska obtížnosti, i když to autorka podle textu na s. 34 zjišťovala.

Práce je psána přehlednou a srozumitelnou formou, má velmi dobrou grafickou úroveň. Až na několik nedostatků v interpunkci (např. opakovaně nadbytečné čárky v souvětích) a některé překlepy (např. nemluví dobře Česky) má i dobrou jazykovou úroveň.

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Prokázala dobrou znalost základní metodologie pedagogického výzkumu a schopnost provádět akční výzkum.

Doporučuji předloženou práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 4. srpna 2020